

ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี Administrative Skills of Islamic Private School Administrators in Pattani Province

อับดุลอาซิส ประสิทธิ์หิมะ^{1*} จรุณี เก้าเอี้ยน²
Abdun-asis Prasithima^{1*}, Jarunee Kao-ian

^{1*} นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

² ศษ.ด., รองศาสตราจารย์, อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

^{1*} M.Ed, Master's student of Educational Administration Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

² Ed.D., Associate Professor, Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

*Corresponding author, e-mail: 736493012@yru.ac.th

(Received: April 18, 2023; Revised: May 25, 2023; Accepted: June 30, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยใช้สูตรทาร์ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน ศิริพงษ์ พลฤทธิ์พันธ์, 2553) จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale) มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ระดับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-Test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ถ้าพบความแตกต่างใช้วิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe' Method) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ และขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ และประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ทักษะการบริหาร, ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of administrative skill of Islamic private school administrators in Pattani province, 2) to compare administrative skills of Islamic private school administrators in Pattani province classified by gender, age, school size and work experience. The sample used in this research were 400 teachers from Islamic private schools in Pattani province. The tools used for data collection was a questionnaire estimation scale, and open-ended questions. The reliability was 0.98. Data were analyzed using a packaged program. The statistics were the percentage, frequency, mean, standard Deviation, t-Test and F-Test. If differences are found, the Scheffe's method will be used. The results found that 1) The level of administrative skill of Islamic private school administrators in Pattani province, overall, is at a high level except thinking skill, analytical and creative thinking skills were at a

moderate level. 2) A comparison of administrative skill of Islamic private school administrators in Pattani province classified by gender and school size, overall, there were not different. However, the aspect of age and work experience, were statistically significantly different at the .05 level.

Keywords : Administration Skill, The Administration Skill of Administrators

บทนำ

ในยุคที่การศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดดจากบทบาทของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้วิถีแห่งการเรียนรู้และทักษะของมนุษย์ต้องเปลี่ยนไปตามกระแสโลก และหากมนุษย์ไม่เปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกก็อาจเรียกได้ว่า “ล้าหลังหรือไม่ทันยุคสมัย” การเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ทำให้สถานศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รู้จักเรียนรู้ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้มีคุณภาพ มีการบริหารที่ทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรสนับสนุน จำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความพร้อม และสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของวอร์พจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์ (2556) ได้เสนอแนวคิดว่า ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ดังนั้น ผู้บริหารที่ดีควรศึกษาและตระหนักถึงความสำคัญของบริบทเหล่านั้น เพื่อจะได้นำมาวางแผนในการบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาให้ตรงตามความต้องการและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับแนวคิดของชัยยันต์ เพาพาน (2559) ที่ระบุว่า การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องอาศัยทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการจัดการองค์กร ด้านเทคนิควิธี ด้านการสื่อสาร ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล และมีความเข้าใจในศาสตร์การบริหาร จึงจะสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีความพร้อมและปรับเปลี่ยนไปสู่ความสำเร็จได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ควรมีทักษะด้านความคิดรวบยอด ด้านทักษะความสัมพันธ์ และทักษะทางเทคนิควิธี (Katz, 1974) ในขณะที่แนวคิดของแดรกและโรว์ Drake & Roe (1986) ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้บริหารต้องสามารถมองความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ทั้งหมดในองค์กรไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ ทั้งภายในและภายนอก และต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารจะต้องเป็นนักคิด นักสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับองค์กรที่ตนบริหาร สอดคล้องกับบทความของบราวน์ Brown, W.B., and Moberg. D. J. (1980) ที่ได้ระบุในบทความ “7 Subtle Skills Creative Leaders Can’t Ignore” และอธิบายว่า ทักษะที่สร้างสรรค์สำหรับผู้นำ ประกอบด้วย ทักษะการสนับสนุนความคิดของคน ความคิดริเริ่ม ความคิดหยุน ความท้าทาย ความอดทน การมุ่งความสำเร็จ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นต้น และอีกทักษะหนึ่งที่สำคัญ คือ ทักษะการสื่อสาร เพราะการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการโน้มน้าวใจคนในองค์กรให้ทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ไปในทิศทางเดียวกัน หากการสื่อสารผิดพลาดหรือเกิดอุปสรรคก็อาจทำให้การบริหารงานไม่เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้ (จรัสโณ ศิริรัตน์, 2559) อย่างไรก็ตาม การบริหารเป็นกระบวนการจัดระเบียบอย่างเป็นระบบ ระเบียบ และมีความน่าเชื่อถือได้ เพราะมีหลักการเชิงวิทยาศาสตร์และยังเป็นศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ที่ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีทั้งผู้จัดการโรงเรียนหรือผู้รับใบอนุญาต บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และบุคลากรสนับสนุน ดังนั้น การบริหารจึงเป็นกระบวนการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร (จรูณี เก้าเอี้ยน, 2557) จากงานวิจัยและแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารถือได้ว่าเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารงาน และผู้บริหารโรงเรียนที่ดีจำเป็นต้องมีองค์ความรู้หรือศาสตร์และศิลป์แห่งการบริหารจึงจะประสบความสำเร็จ

สำหรับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีนั้น แต่เดิมโรงเรียนในจังหวัดปัตตานีมีการจัดการศึกษาในรูปแบบปอเนาะ ซึ่งมักเน้นการสอนวิชาการศึกษา ต่อมาปอเนาะก็ได้แปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้มีการเพิ่มหลักสูตรสามัญศึกษา ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา

อิสลามจึงได้แปรสภาพเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในปี พ.ศ. 2526 มาจนถึงปัจจุบัน และสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 (2538) ระบุว่า หลังจากนั้นได้มีการตราพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 แม้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐ แต่การดำเนินงานยังคงมีปัญหา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารยังไม่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ (2562) เรื่อง การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังไม่เป็นที่น่าพอใจหากเทียบกับโรงเรียนสามัญทั่วไปของรัฐ สืบเนื่องจากผู้บริหารขาดทักษะในการเป็นนักบริหาร ไม่มีระบบฐานข้อมูล งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม สถานที่ หลักสูตรไม่สามารถเทียบโอนได้ และการจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถบูรณาการระหว่างหลักสูตรศาสนาและหลักสูตรสามัญ ประกอบกับครูขาดความรู้ใหม่ ๆ ขาดกระบวนการสอน สื่อการเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษาหรือวิทยาศาสตร์ อีกทั้งห้องเรียนและครูไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน ในขณะที่งานวิจัยของอาอิด๊ะ เจ๊ะแหว (2558) พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น โดยเฉพาะเรื่องผลสัมฤทธิ์ ด้านการเรียน อัตราส่วนครูต่อนักเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้อง การสอนไม่ตรงสาขา การได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิ และการใช้จ่ายด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ในขณะที่งานวิจัยของอันวารุดดีน ดอเลาะ (2557) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สืบเนื่องจากปัญหาด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านอุปกรณ์ที่ไม่ครบ และอัตราส่วนครูกับนักเรียน และยังมีปัจจัยที่ไม่เอื้อต่อการบริหารของผู้บริหารในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน อีกทั้งความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ปัตตานี และจังหวัดใกล้เคียง ส่งผลให้การบริหารโรงเรียนของผู้บริหารมีอุปสรรค ความซับซ้อนทางด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา ภาษา และประวัติศาสตร์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา สงวน อินทร์รักษ์ (2555) และการศึกษาของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2552) ได้ชี้ให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ยังคงประสบปัญหาด้านความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนของครูผู้สอนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย การเดินทางเข้าไปในเขต ติดตาม ประเมินผล ก็ไม่สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ความเชื่อและค่านิยมตามวิถีชีวิตของมุสลิมที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิ ไม่ได้รับเงินวิทยฐานะ และเงินค่าเสียภัย การมีอัตราค่าจ้างของบุคลากรไม่เพียงพอในการดูแลโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา และการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) อาจจะต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสมสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีระดับทักษะการบริหารโรงเรียนมากน้อยเพียงใด และต้องการเปรียบเทียบว่าระดับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียน และการวางแผนแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

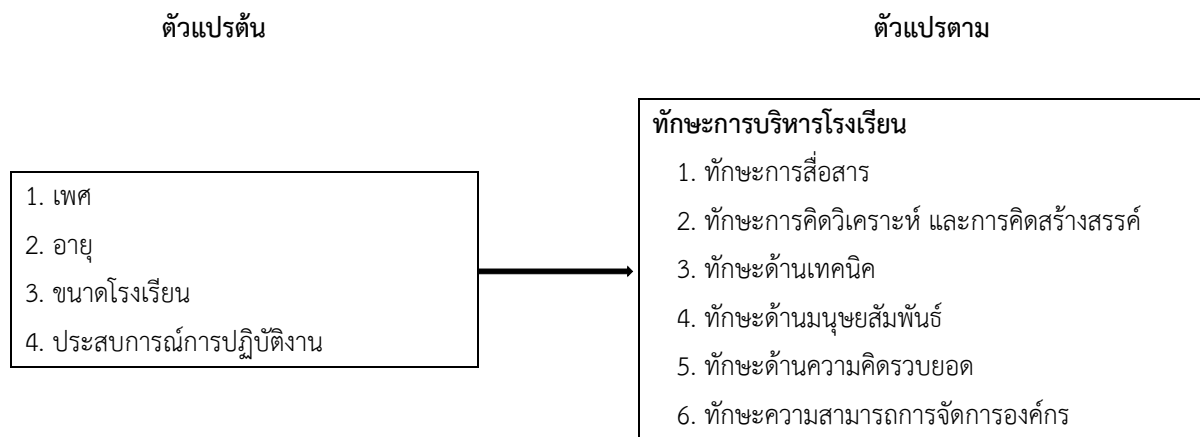
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย 6 ทักษะ คือ ทักษะการสื่อสาร, ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านเทคนิค, ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์, ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านความสามารถการจัดการองค์กร

ซึ่งตัวแปรที่ศึกษาได้มาโดยการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะผู้บริหารจากแนวคิดของ (มณฑาทิพย์ นามนุ, 2561) (Drake and Roe, 2560) (กรรณิกา เรตมอนต์, 2559) (แพรวดา สอนองพันธ์ และ เสาวณี สิริสุขศิลป์, 2557) (Hoyle, English Steffy, 2005) (Weigel, 2012) (Weigel, R. A. 2012) (Griffin, Ricky W, 2013) (วิจารณ์ พานิช, 2555) (Baird, 2006) และ (Robert L. Katz, 1955) พิจารณาจากค่าความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 4,943 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีโรงเรียนทั้งหมด 67 แห่ง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน ศิริพงษ์ พลฤทธิ์พันธ์, 2553) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์การปฏิบัติงาน เป็นลักษณะแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

2) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่สอนศาสนาควบคู่สามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย และระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยสุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีลำดับขั้นตอนดังนี้ กล่าวคือ 1) จัดทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ

แบบสอบถาม 2) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมตัวแบบสอบถามถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือและตอบแบบสอบถาม 3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 4) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์โดยพบว่ามีความสมบูรณ์ ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแยกข้อมูลตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เป็นลักษณะแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนในระบบสอนศาสนาควบคู่สามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ เพศ โดยใช้การทดสอบด้วยค่า (t-Test) ขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ใช้การทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) กรณีพบความแตกต่างให้พิจารณาหาความแตกต่างโดยเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (ชูศรี วังศรีรัตน์, 2552)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (n=400)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	128	32.0
- หญิง	272	68.0
รวม	400	100.0
2. อายุ		
- อายุ 20-35 ปี	158	39.5
- อายุ 35-45 ปี	120	30.0
- อายุ 45-55 ปี	63	15.8
- อายุ 55-60 ปี	59	14.8
รวม	400	100.0
3. ขนาดโรงเรียน		
- ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-300 คน)	9	2.3
- ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 301-1,000 คน)	70	17.5
- ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,000-2,000 คน)	145	36.3
- ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 2,001 คนขึ้นไป)	176	44.0
รวม	400	100.0

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
- 5-9 ปี	90	22.5
- 10-15 ปี	242	60.5
- มากกว่า 16 ปี	68	17.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยแบ่งออกเป็นเพศหญิง จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 และเพศชาย จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ส่วนใหญ่อยู่ที่กลุ่มอายุ 20-35 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 และอายุ 35-45 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 45-55 ปี และกลุ่มอายุ 55-60 ปี ส่วนขนาดโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 ขนาดใหญ่ จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 และรองมา คือ ขนาดปานกลางและเล็ก ตามลำดับ ประสบการณ์การปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงาน 10-15 ปี จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 และมีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5-9 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน จังหวัดปัตตานี ภาพรวมและรายด้าน (n=400)

ด้านที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ทักษะด้านการสื่อสาร	3.44	0.57	ปานกลาง	4
2	ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์	2.58	0.43	ปานกลาง	6
3	ทักษะด้านเทคนิค	3.83	0.60	มาก	3
4	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.95	0.66	มาก	1
5	ทักษะด้านความคิดรวบยอด	3.23	0.57	ปานกลาง	5
6	ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร	3.94	0.60	มาก	2
	รวม	3.50	0.54	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร และทักษะ ด้านเทคนิค อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา คือ ทักษะด้าน การบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 3.94$) และทักษะด้านเทคนิค ($\bar{X} = 3.83$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านคิด วิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 2.58$)

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดของโรงเรียน และประการณ์การปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ

ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม	เพศ				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	3.95	0.58	3.92	0.68	0.421	0.674
2. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิด สร้างสรรค์	3.87	0.62	3.85	0.65	0.236	0.813
3. ทักษะด้านเทคนิค	3.81	0.55	3.84	0.63	0.342	0.733
4. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.94	0.49	3.96	0.73	0.315	0.783
5. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	3.83	0.68	3.88	0.72	0.684	0.494
6. ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร	3.99	0.53	3.92	0.64	1.028	0.305
รวม	3.90	0.54	3.89	0.64	0.047	0.963

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ

ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม	อายุ								F	p- value	คู่ที่ต่างกัน
	20-35 ปี		35-45 ปี		45-55 ปี		55-60 ปี				
	(1)		(2)		(3)		(4)				
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	3.93	0.59	3.80	0.66	4.17	0.72	3.91	0.65	4.507**	0.004	(2,3)
2. ทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ และการคิด สร้างสรรค์	3.85	0.64	3.80	0.60	4.03	0.70	3.80	0.64	2.071	0.103	-
3. ทักษะด้านเทคนิค	3.75	0.65	3.89	0.52	3.99	0.61	3.75	0.58	3.299*	0.020	(1,3)
4. ทักษะด้าน มนุษยสัมพันธ์	4.00	0.59	3.80	0.76	4.18	0.64	3.88	0.07	5.316**	0.001	(2,3)
5. ทักษะด้านความคิด รวบยอด	3.81	0.74	3.84	0.59	4.10	0.75	3.81	0.74	2.871*	0.036	(1,3)

ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม	อายุ								F	p- value	คู่ที่ต่างกัน
	20-35 ปี		35-45 ปี		45-55 ปี		55-60 ปี				
	(1)		(2)		(3)		(4)				
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
6. ทักษะด้านการบริหาร จัดการองค์กร	3.97	0.58	3.83	0.61	4.14	0.65	3.91	0.57	3.752**	0.011	(2,3)
รวม	3.88	0.60	3.83	0.59	4.10	0.66	3.84	0.59	3.078*	0.027	(1,2)

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีระดับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะการสื่อสาร และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ พบว่า ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลาม	ขนาดโรงเรียน								F	p-value
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ			
	(1)		(2)		(3)		(4)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.19	0.48	3.79	0.74	3.98	0.62	3.93	0.64	1.814	0.144
2. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และ การคิดสร้างสรรค์	4.24	0.70	3.76	0.66	3.91	0.64	3.83	0.62	1.976	0.117
3. ทักษะด้านเทคนิค	4.12	0.46	3.76	0.61	3.86	0.59	3.82	0.62	1.139	0.333
4. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.38	0.31	3.83	0.72	4.00	0.62	3.93	0.67	2.391	0.068
5. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.03	0.59	3.82	0.70	3.90	0.70	3.85	0.72	0.408	0.748
6. ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร	4.28	0.47	3.85	0.67	3.98	0.59	3.93	0.59	1.625	0.183
รวม	4.21	0.45	3.80	0.64	3.94	0.60	3.88	0.61	1.573	0.195

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา อิสลาม	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน						F	p-value	คู่ที่ต่างกัน
	ต่ำกว่า 5 ปี		10-15 ปี		มากกว่า 15 ปี				
	(1)		(2)		(3)				
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.10	0.55	3.71	0.58	4.48	0.62	49.982***	0.000	(1,2)
2. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์	3.81	0.62	3.76	0.61	4.25	0.65	16.170***	0.000	(3,2)
3. ทักษะด้านเทคนิค	3.86	0.66	3.68	0.55	4.31	0.41	33.382***	0.000	(1,2)
4. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.19	0.49	3.74	0.67	4.37	0.51	36.054***	0.000	(1,2)
5. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	3.94	0.62	3.65	0.68	4.54	0.38	54.072***	0.000	(1,2)
6. ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์กร	4.12	0.56	3.77	0.57	4.33	0.53	31.541***	0.000	(1,2)
รวม	4.00	0.54	3.72	0.58	4.38	0.49	38.171***	0.000	(1,2)

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปี จะมีทักษะด้านความคิดรวบยอดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะด้านการสื่อสาร

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัย พบว่า ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะความสามารถในการจัดการองค์กร โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาในระดับรายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความสามารถการจัดการองค์กร และทักษะด้านเทคนิคอยู่ในระดับมาก และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ ไตรรัตน์ (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี มีทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของวิไลวรรณ พ้อคำช้าง และ รัตนา กาญจนพันธ์ (2564) ศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำหลักในการวางแผนนโยบาย กลยุทธ์และโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนสู่ความ เป็นเลิศและสากล สามารถแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ ดังนั้น ผู้บริหารที่ดีมีศักยภาพต้องมีการเรียนรู้และทำความเข้าใจ ในบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและตนเองในการ สร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ และเข้าใจทักษะที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 เช่น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใน องค์กร การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสมัยใหม่จำเป็นต้องมีหลายทักษะ และต้องพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีสมรรถนะและมีทักษะในการบริหารอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพร ปราจันท์ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารเชิงนวัตกรรมจะต้องมีทักษะหลายๆ ด้าน เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสังเกต ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการ ทดลอง ทักษะการสร้างเครือข่าย ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการวิพากษ์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการประยุกต์ และทักษะ การสร้างสรรค์ เช่นเดียวกับอนุชิต โฉมศรี (2562) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียน มาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการคิดสร้างสรรค์

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ไม่แตกต่างกัน และไม่ปฏิบัติตามสมมุติฐานข้อที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร ชัยบุรณ และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับมณฑา ทิพย์ นามนุ (2561) ทำวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐมธานี เขต 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องครูผู้สอนมีความสามารถในการปฏิบัติงานหรือทำงานในหน้าที่หรือ บทบาทที่ต่างกัน และมีความคิด มุมมอง ทัศนคติและเสรีภาพที่แตกต่างและไม่ขึ้นอยู่กับเพศ จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อ ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุติพิรญา โพธิ์ทอง และคณะ (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีทักษะของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพยาภรณ์ สุนา และ รัตนา กาญจนพันธ์ (2565) พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ตามการรับรู้ของครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของสุพรรณ ไตรรัตน์ (2562) ศึกษา เรื่อง การศึกษาทักษะผู้บริหาร สถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ และประสบการณ์ ทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร ชัยบุรณ์ และคณะ (2564) ศึกษา เรื่อง การพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีอายุต่างกันอาจมีประสบการณ์หรือทัศนคติที่แตกต่าง กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิกา ประสมนาถ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของ ผู้บริหาร สถานศึกษา สหวิทยาเขตสระบุรี 50 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา พบว่า มีทักษะการบริหารงาน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับสุพรรณ ไตรรัตน์ (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง และไม่ปฏิบัติตามสมมติฐานข้อที่ 2 สอดคล้องกับงานวิจัย ของกณิษฐา ทองสมุทร (2561) ได้ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาตามการ รับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนก ตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ทำงาน และขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของสุพาส จริญญา และ กัลยมน อินทุสุต (2565) ได้ทำ การวิจัย เรื่อง ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มี ขนาดแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ได้รับนโยบายจาก หน่วยงาน และนำมาปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ การใช้กฎเกณฑ์ คำสั่ง ระเบียบ และแนวปฏิบัติเหมือนกัน และรู้จัก การนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามที่ปฏิบัติงานโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาไม่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของนิสา แหะหิม และ สุนทรี วรรณไพเราะ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาดของ สถานศึกษา พบว่า และครูที่มีวุฒิการศึกษาและขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 3 สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร ชัยบุรณ์ และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสุพรรณ ไตรรัตน์ (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ผลการการเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวม พบว่า

มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของมีสฮับ สาเม๊ะ (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงานต่างกัน มีประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจในบริบทที่แตกต่างกันไป รวมทั้งมีมุมมองในการทำงานที่หลากหลาย สามารถมองเห็น การคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ในผลงานของโรงเรียน และการทำงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าสามารถมองเห็นได้ทุกมิติ และเข้าใจใน กระบวนการทำงานหรือสามารถระบอบทักทายการคิด การสื่อสาร และการจัดการบริหารของโรงเรียนได้เป็นอย่างดีและ แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ ชนะฤกษ์ (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา มื่ออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีสฮับ สาเม๊ะ (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานที่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี พบว่า ทักษะ การบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ และขนาดโรงเรียน พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง ยกเว้นอายุ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้
 - 1.1 ทักษะด้านการสื่อสาร ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสื่อสารที่ชัดเจน และไม่สร้างความแตกแยกในการสื่อสาร ไม่สร้างความกังวลให้กับบุคลากรหรือสร้างความขัดแย้งผ่านการสื่อสาร และต้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง
 - 1.2 ทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีวิธีการที่หลากหลายในการทำงาน หรือปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการนำอัลกุรอานมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าในการตัดสินใจหรือการทำงานเพื่อให้การ ทำงานอยู่ในกรอบของศาสนา และสามารถปรับให้เข้ากับสังคมที่ดำรงอยู่
 - 1.3 ทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารโรงเรียนควรมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล และการวางแผนปฏิทินการ ปฏิบัติงานให้ดีโดยเฉพาะการกำหนดนโยบายและเข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก
 - 1.4 ผู้บริหารที่มีอายุ และประสบการณ์การปฏิบัติงานมาก จะมีทักษะการบริหารโรงเรียนดี เนื่องจากผู้บริหาร มีประสบการณ์และความคิดรวบยอดที่จะสามารถสรุปประเด็นและมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสม
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านความคิดรวบยอดของการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศมาเลเซีย บรูไน สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย หรือประเทศอิสลามแถบตะวันออกกลาง โดยนำแนวคิดและทฤษฎีอิสลาม เช่น แนวคิดหลักความเชื่อ แนวคิด

หลักการศรัทธา มาสังเคราะห์ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในบริบทของความเป็นอิสลามและสามารถประยุกต์ใช้ในสังคมแห่ง
พหุวัฒนธรรมได้อย่างแท้จริง

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในยุคศตวรรษ
ที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กณิษฐา ทองสมุทร. (2561). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กรรณิกา ประสมนาถ. (2554). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตเสรีไทย สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย ปทุมธานี, 110(3), 3-10.
- จรัสโณม ศิริรัตน์. (2559). ปัญหาการติดต่อสื่อสารของบุคลากรในองค์กร: กรณีศึกษาสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารบรรณศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 9(1), 57-66.
- จรุณี แก้วเอี่ยม. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร
มืออาชีพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จันทร์เพ็ญ ธนะฤกษ์. (2555). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่. ภาพลัทธิ: มหาวิทยาลัยภาพลัทธิ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย ฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์
โปรเกรสซิฟ.
- ฐิติพิรุณ โพธิ์ทอง และคณะ. (2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 12(3), 90-102.
- ทิพยาภรณ์ สุณา และรัตนากาญจน์พันธ์. (พฤษภาคม 2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้
ของครูกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensam Academi*,
7(10): 145.
- นิเลาะ แวอุซัง และคณะ. (2562). สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษา
เอกชนจังหวัดปัตตานี. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิสา แหะเลหิม และ สุนทรี วรรณไพเราะ. (2560). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสตูล. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- แพรวดา สอนอ้วน และเสาวนีย์ สิริสุขศิลป์. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มณฑาทิพย์ นามนุ (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานีเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มีสภัย สาเม้าะ. (2558). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม. มหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. (2556). ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โอเพ่น
เวิลด์ส.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

- วิไลวรรณ พ้อคำช้าง และ รัตนา กาญจนพันธ์. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 6(5), 14-28.
- ศศิธร ชัยบุรณ์ และคณะ. (2564). การพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. *วารสารการบริหารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา*. 7(6). 271-272.
- ศิริพงศ์ พงษ์พันธ์. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อาชนพริ้นติ้ง.
- สงวน อินทร์รักษ์. (2555). *ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดใน หลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (2538). *พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน 2525*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตการศึกษา 2.
- สุขุมล เจริญรัมย์ และ กัลยมน อินทสุต. (2565). ทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 7(8), 474-475.
- สุพรรณ ไตรรัตน์. (2562). *การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). *รายงานวิจัยเรื่องสภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดน ภายใต้*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อนุชิต โฉมศรี. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน มาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรชร ปรารักษ์. (2560). *รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อันวรุดดิน ดอเลาะ. (2557). *ปัจจัยสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อาอิตะ เจ๊ะแหว. (2558). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Baird. (2006). *Skills of an Effective Administrator*. Harvard: Harvard Business Review.
- Brown, W. B. and Moberg, D. J. (1980). *Organization theory and Management: A macro approach*. New York: Joho Wiley and Sons.
- Drake, Thelbert L., and Roe, William, H. (1986). *The Principalship*. New York: Macmillan.
- Griffin, Ricky W. (2013). *Management Principles and Practices 11th ed*. Canada: Nelson Education.
- Hoyle, J. R., English, F. W., & Steffe, B. E. (2005). *Skill for successful 21st-century school leaders*. Maryland: Lanham.
- Katz, R. L. (1955). *Skills of an Effective Administration*. New York: McGraw-Hill.
- Katz, R. L. (1974). Skill of an Effective Administrator. *Harvard Business Review*. 5(3). 90-102.
- Weigel, R. A. (2012). *School Leadership Skill Development*. Dissertation Ph.D. Thesis in Educational Leadership. Eastern Michigan University, Michigan.